

Hjälpmiddelsinstitutets förslag till:

Checklista för periodiskt besiktning av stationära personlyftar

OBS!

Besiktning/provningsrutiner utgivna av lyfttillverkaren gäller i första hand och denna checklista kan användas som komplement.

Hjälpmiddelsinstitutets förslag till besiktningspunkter vid periodiskt återkommande besiktning av •

- Tak/väggmonterade personlyftar (12 36 12)
- Fristående personlyftar (12 36 18)

Delar av checklistans krav baseras på standarden EN ISO SS 10535:2007. Observera dock att standarden innehåller ett flertal detaljerade punkter som i det enskilda fallet kan vara lämpliga att besiktiga men som inte finns angivna i checklisten. Det kan därför vara lämpligt att ta del av standardens innehåll i samband besiktningsarbete.

OBS! Besiktnings/provningsrutiner utgivna av lyfttillverkaren gäller i första hand och denna checklista kan användas som komplement.

1. Rapporterade driftstörningar	Noteringar
<p>Det kan vara värdefullt för den som ska utföra den återkommande besiktning att få kännedom om ev. driftstörningar, olyckstillbud o d som inträffat med den aktuella lyften. Om så är möjligt bör därför kontakt tas med berörd vårdpersonal innan besiktningen påbörjas. Nedan anges exempel på driftstörningar som kan vara svåra att upptäcka vid den återkommande besiktningen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har nödstopp behövt användas? • Har nödsänkning utförts? • Har säkringar för starkström och/eller svagström löst ut? • Har manöverdon (hålldon, växlar etc) fungerat på avsett sätt? • Övriga driftstörningar eller tillbud. <p>Protokoll från tidigare installations och/eller återkommande provning, besiktning ska finnas att tillgå likaså dokumentation på ev. genomförd reparation, förebyggande underhåll eller annan åtgärd av betydelse. Observera att driftstörning eller avvikelser av betydelse för bl.a. säkerheten kan vara aktuell att rapportera till tillverkaren respektive Läkemedelsverket.</p>	

2. Dokumentation	Noteringar
<p>Handhavandebeskrivning ska finnas tillgänglig för den som använder lyften. Tekniska dokumentation ska finnas att tillgå för den som ska utföra besiktningen.</p> <p>Dokumentationen ska innefatta information om periodisk inspektion och service.</p> <p>Besiktning- och/eller provningsanvisning från tillverkaren/leverantören för den specifika lyften gäller i första hand. Dokumentation bör finnas tillgänglig på leverantörens webbplats och i databasen Hinfo.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Finns dokumentation tillgänglig? • Ingår provnings- och/eller besiktninganvisning? 	

2.1 Handhavandebeskrivning	Noteringar
<p>En komplett handhavandebeskrivning innefattar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • brukarinformation/bruksanvisning • uppgift om maxlast • riskerna vid överlast (badkarslyft) • anvisning för skötsel, rengöring och underhåll • lista för daglig kontroll • avsett syfte med lyft och personbärande del • skötselanvisning för batterier och annan relevant elteknisk information. • tillbehörslista • anvisning om vilka lyftbyglar/lyftselar som får användas till lyften (se den s.k. kombinationslistan) • namn, adress och telefonnummer till tillverkare, försäljare eller ombud • namn, adress och telefonnummer för service och underhåll <p>Den som ska använda lyften bör även ha tillgång till det samarbetsavtal mellan lyftleverantörerna som redovisas i publikationen "Kombinationer lyftselar – personlyftar", kombinationslistan.</p>	
2.2 Teknisk dokumentation	Noteringar
<p>En komplett teknisk dokumentation innefattar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • reservdelslista med sprängskiss • tekniska specifikationer • felsökningsschema • kopplingsschema <p>Kontroll: Finns ovanstående information tillgänglig?</p>	

3 Märkning	Noteringar
<p>Lyften ska vara märkt med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • max last • model/typbeteckning, batch och/eller serienummer • tillverkningsår och månad alt. vecka • tillverkare/leverantör <p>Manöverorgan ska vara märkta med avsedd funktion.</p> <p>Om lyften är avsedd för alternativa lyftbyglar ska dessa vara märkta med max last.</p> <p>Skensystemet bör vara märkt med max last.</p> <p>Kontroll: Upptas ovanstående uppgifter på lyftens märkskylt?</p> <p>Anm. Märkningen ska vara väl läsbar. Om texten börjar bli oläslig ska märkskylten ersättas med ny med dessa uppgifter. Detta gäller särskilt uppgift om max last.</p> <p>Efter besiktningen ska lyften förses med dekal där datum för besiktningen och vem som utfört besiktningen anges.</p>	

4 Mekaniskt montage	Noteringar
<p>Kontrollera:</p> <ul style="list-style-type: none"> • att bärskenor och infästningar inte har skador och/eller deformationer • att skruvar och muttrar är väl ansatta (efterdra vid behov) • att skruvförband är säkrade • ev. lägesförändringar, kontrollera orsak • att skarvövergångar är monterade och låsta dikt intill varandra • att ändstopp är rätt monterade, säkrade och oskadade • att ändstoppen för travers ”tar emot” samtidigt. <p>Anm. Om mutter med låsinlägg behöver gängas av vid kontrollen ska den ersättas med ny vid återmontering. Vid återmontering av kronmutter ska saxsprinten ersättas med ny.</p>	

5 Skensystem	Noteringar
<p>Kontrollera:</p> <ul style="list-style-type: none"> • att bärskenor och infästningar inte har skador och/eller deformationer • att lyftmaskineriet ej åker av sig självt någonstans i skensystemet (max nedböjning över 200 mm får vara 1 mm) • att bär- eller traversskenors öppning inte har vidgat sig mer än vad som bedöms acceptabelt, speciellt vid skarvar och kurvor. • funktionen och manöverdonen hos samtliga växlar och vändskivor fungerar på avsett vis. <p>Lyftmaskineri som är möjligt att flytta från ett skensystem till ett annat via en växel ska innehålla en säkerhetsanordning som försäkrar att lyftmotorn endast kan flyttas när alla relevanta anslutningar är säkra. Denna säkerhetsanordning ska ha en spärr som endast tillåter lyften att röra sig i horisontal-planet när skenorna är i korrekt position.</p> <p>Kontroll: Fungerar säkerhetsanordningen? Om bärande skenor hängts upp med vertikala pendlar e.d. i nivå med undertak eller, i byggnader med stor takhöjd, ska stagning utförts så att deformationer som kan skada infästningarna undviks.</p> <p>Kontroll: Är eventuellt erforderlig stagning rätt utförd så att stabilitet uppnås?</p>	

6 Lyft/åkmaskineri	
6.1 Lyftmaskineri	Noteringar
<p>Kontrollera:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lyftbandet (motsv) i hela dess längd • att lyftbandet ej är vridet i lyftmotorn • att bandstyrningen är hel • lyftbygelns/lyftkrokens infästning till lyftbandet • lyftbandets sömmar och kanter <p>Anm. Om skador på lyftband eller bandstyrning kan konstateras vid kontrollen ska dessa bytas innan lyften åter tas i bruk.</p> <p>Kontrollera:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gränsbrytares funktion • funktionen vid nödsänkning • infästningen till åkvagn • höj/sänk hastigheten hos lyftmotorn (ska ej överstiga 0,25 m/s vid obelastad lyft och 0,15 m/sek belastad) 	
6.2 Åkmaskineri	Noteringar
<p>Kontrollera:</p> <ul style="list-style-type: none"> • att lyftmaskineriets åkrullar/ åkvagnar löper utan motstånd över skarvar, växlar o.d. • Vid åkmaskineri – Kontrollera den horisontella åkhastigheten längs skenan (ska ej överstiga 0,3 m/sek). 	

7 Lyftbygel	Noteringar
<p>Lyftbygeln kontrolleras med avseende på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Märklast. Utbytbara byglar ska vara märkta med lyftens max last • Sprickbildning vid svetsar och området närmast svetsförbandet • Lyftkrokar. Krokarna får ej vara deformerade eller ha skador, kromflagor o d som kan skada lyftselens upphängnings-band • Urkrokningskydd. Om bygelkrokarna i originalutförande är försedda med separata urkrokningskydd för selen får dessa ej saknas eller vara deformerade. • Centrumbultens säkring. (Vissa lyftbyglar är polstrade i vulkaniserad cellplast (motsv.)). Om det kan misstänkas att centrumbulten ej är tillräckligt säkrad, ex vis genom att den är onormalt axiellt förskjutbar, lossas polstringen för kontroll. I regel kan man åter limma ihop den öppnade skarven) <p>Kontrollera att lyftbygeln roterar på avsett sätt utan att lyftbandet ”snurrar” med.</p>	

8 El-utrustning	Noteringar
<p>Kontrollera:</p> <ul style="list-style-type: none"> • att kablaget är av rätt längd, väl upphängt och fixerat, dragavlastat samt fritt från skador (skavning o.d.) • strömskena och strömavtagare med avseende på frihet från skador och föroreningar som kan skapa dålig kontakt. • kabelanslutning till skenans strömbana • kabelanslutning från väggdosa till skena med avseende på skador • åkvagnens ledningar till lyftblocket med avseende på skador • funktionen hos huvudbrytare och nödstopp • att manöverknapparna eller manöverknapparnas ev. skydd (membran) ej är skadade eller slitna • manöverdosans dragavlastning, skador på hölje och kabel • att manövrörelsen (olika hastigheter, upp – ner, och körriktning) överensstämmer med märkning/symboler på manöverdosan. • Att rätt säkring används i transformatorn 	

9 Belastningsprov	
9.1 Provbekastning av infästningar mm	Noteringar
<p>Placera lyftmotorn rakt under infästningspunkterna (samtliga)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontrollera infästningspunktens läge okulärt med lyften obelastad och belastad med max last. Notera ev. lägesförändringar mellan infästningar och bult/mutterförband. • Om kurvor, vändskivor, skenskarvar eller andra element som bedöms vara kritiska ingår i lyftsystemet provbelastas även dessa. <p>Om infästning utgörs av dragbelastad träskruv ska provbelastning ske under varje infästningspunkt.</p>	
9.2 Provbekastning av lyft/åkmaskineri	Noteringar
<p>Med lyftmaskineriet belastat med max last lyfts lasten från golvnivå till max höjd (tills gränslägesbrytning skett) och åter.</p> <p>Sänk hastigheten får ej överstiga 0,15 m/s vid belastad lyft. Rörelsen ska stanna inom 50 mm när manöverorganet släpps.</p> <p>Kontroll:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontrollera att lyft/sänkrörelsen sker med jämn hastighet och att inga missljud finns samt ovanstående värden innehålls. • Kontrollera nödsänkningens funktion med belastad lyft och obelastad lyft. <p>Den belastade lyftens åkvagn ska kunna köras (manuellt resp. el-drivet) med jämn hastighet på skensystemet inkl kurvor o.d.</p> <p>Kontroll:</p> <p>Kör lyften efter hela skensystemet i alla riktningar och kontrollera funktionen. Kontrollera att åkvagnen ej blir självgående (belastad och obelastad)</p>	

9.3 Kontroll av nödsänkning/ reservbatteri	Noteringar
<p>Kontrollera:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nödsänkningsutrustningens kondition. • Utlös nödstopp. • Sänk (max)lasten från topp till bottenläge med hjälp av nödsänkningsanordningen. <p>Ev. batteri ska därefter ej visa tendens till utmattning. Kontrollera att batteriet tar ny laddning.</p>	
10 Lyftselar	Noteringar
<p>Enl. standardens bilaga, Annex B "Periodic inspection" bör selarna inspekteras med det tidsintervall som bestäms av tillverkaren, men minst var 6:e månad. Tätare inspektioner kan krävas när selarna används eller tvättas oftare än normalt.</p> <p>Enligt standarden ska lyften vara märkt med vilka selar som får användas till lyften, eller ha ett märke som hänvisar till användarmanualen beträffande detta.</p> <p>Svenska lyftleverantörer har ett samarbetsavtal "Kombinationer personlyftar – lyftselar" där det framgår vilka godtagbara kombinationer av olika lyft – selfabrikat som får användas.</p>	

Sammanfattning av checklista vid periodisk provning/besiktning av stationär personlyft

Bedömning:

Godkänd

Åtgärdas angående

Ej godkänd

Tas ur bruk

Användare:	Leverantör:
Adress:	Produktnamn:
Telefon:	Reg.nr/serienr:
Lyftens placering:	Tillv.år:
Kontaktperson:	Max brukarvikt:
Anläggningstyp:	

01	Rapporterade driftstörningar	
02	Dokumentation	
02.1	Handhavandebeskrivning	
02.2	Teknisk dokumentation	
03	Märkning	
04	Mekaniskt montage	
04	Mekaniskt montage	
05	Skensystem	
06.1	Lyftmaskineri	

06.2	Åkmaskineri	
07	Lyftbygel	
08	El-utrustning	
09	Belastningsprov	
09.1	Provbelastning av infästningar mm	
09.2	Provbelastning av lyft/åkmaskineri	
09.3	Kontroll av nödsänkning/reservbatt.	
10	Lyftselar	

Pos.	Anmärkning
01	
02	
03	
04	
05	

Pos.	Anmärkning
06	
07	
08	
09	

Hjälpmedelsinstitutet

Kommentarer beträffande lyftens kondition etc.:

Datum:	Kontrollant:	Sign.
Arbetsplats:		Tel:

Hjälpmiddelsinstitutet är ett nationellt kunskapscentrum inom området hjälpmedel och tillgänglighet för människor med funktionsnedsättning.

Hjälpmiddelsinstitutet arbetar för full delaktighet och jämlikhet genom att medverka till bra och säkra hjälpmedel, en effektiv hjälpmedelsverksamhet och ett tillgängligt samhälle.

Hjälpmiddelsinstitutet arbetar med:

- provning och stöd vid upphandling av hjälpmedel
- forskning och utveckling
- utredningsverksamhet
- utbildning och kompetensutveckling
- internationell verksamhet
- information och kommunikation

Hjälpmiddelsinstitutets huvudmän är staten och Sveriges Kommuner och Landsting.

Hjälpmiddelsinstitutet

Box 510, 162 15 Vällingby

Tfn 08-620 17 00

Fax 08-739 21 52

Texttfn 08-759 66 30

E-post registrator@hi.se

Webbplats www.hi.se

Best nr 093113-pdf